

Ikke mange tænker over, at man efterlader sig en digital arv, når man dør. Og hvis man tager sine passwords med sig i graven, kan det blive noget af en opgave for de efterladte at få skaffet sig adgang til låste konti på pc, telefon, Facebook, e-mail og lignende.

Guide – Din digitale arv

Indhold

Forord	2
1 Guide: Sådan laver du et digitalt testamente	2
1.1 - 71 pct. af os har ingen "efter døden-plan"	2
1.2 Når kodeordet dør med partneren	2
3 Sådan kan du gribe det an	3
3.1 Hvad skal deles?	3
3.2 Anvend en password manager.....	4
3.3 Læg dokumenter i e-Boks.....	5
4 Du kan slettes fra Facebook	5
4.1 Facebook - eftermælekontakt.....	6
4.2 Den Digitale Gravsten.....	6
4.3 Facebook - Digitale Gravsteder	6
5 Du kan få slettet din Google-konto	7
5.1 Lav en plan for din Google-konto.....	7
5.2 Slet eller giv andre adgang efter din død	7
6 Hvem skal inviteres med til begravelsen? – Gør det lettere for bobestyreren	7
7 Oprydning	8
8 En historie: Trine måtte hacke sin afdøde søsters digitale profiler	8
8.1 Problemet var større end som så	9
8.2 Tallene taler deres tydelige sprog	9
8.3 Budskabet fra Trine er klart: Tag stilling!.....	10
8.4 Minderne går tabt.....	10

Forord

Vi skal jo allesammen herfra på et tidspunkt. Men hvad betyder det for dine online-brugerkonti hos Facebook, Google, din og mange andre steder? Har du tænkt på, hvad dine efterladte skal stille op med dem?

Skal din Facebook-side omdannes til en mindeside, eller skal den helt slettes? Hvordan gør man? Se hvordan, der kan oprettes en eftermælekontakt. Og kan dine efterladte få fat i dine bruger-id'er og adgangskoder til dine online-tjenester, e-mailkonti (for at lukke dem), Microsoft-konto (giver adgang til pc'en), Google-konto/PIN-kode (giver adgang til Android-telefon, e-mail og YouTube-kanal m.m.) og Apple-ID/PIN-kode (på iPhone og iPad, hvis disse skal afhændes efter døden)?

Du kan læse meget mere om konsekvenserne af ikke at meddele dette herunder, og hvordan du kan gøre det lettere for de efterladte og dig selv.

1 Guide: Sådan laver du et digitalt testamente

Mange danskere poster billeder på nettet, chatter, blogger, bruger e-Boks og Facebook. Men hvad så, når man er død, og man aldrig fik givet sine passwords til familien?

Kilde: www.jp.dk/protected/premium/livsstil/ECE9491299/guide-saadan-laver-du-et-digitalt-testamente/
Af Kristine Dam Johansen.

Da det unge par Ash og Martha flytter ind i et afsides hus på landet, sker der noget frygteligt.

Ash dør i en trafikulykke, da han skal returnere flyttebilen, og Martha synker ned i et sort hul af sorg. Da hun samtidig opdager, at hun er gravid, beslutter hun sig for at prøve en ny onlineservice, hvor hun kan uploade billeder og videoer af Ash samt korrespondancer, som de har haft på sociale medier.

På den måde skaber hun en virtuel udgave af sin afdøde kæreste. Ash bliver vakt til live via hans digitale fodspor, og først kan Martha chatte med ham, senere kan hun tale i telefon med ham og til sidst kommer Ash tilbage som robot.

Ligesom man orienterer sine pårørende om sit ønske til begravelse, bisættelse og gravsted, er det vigtigt at tage stilling til:

- Er der oplysninger om mig, der skal slettes?
- Er der noget, ingen må se?
- Skal mine profiler lukkes ned?

Sci-fi-scenariet udspiller sig i et afsnit af tv-serien *"Black Mirror"* – en tv-serie, der tager teknologiske tendenser og strækker dem til det ekstreme.

Men selv om scenariet indtil videre kun udspiller sig i fiktionens verden, indkapsler det et spørgsmål, som mange danskere ikke har taget stilling til:

Hvad sker der med mine digitale fodspor, når jeg dør?

1.1 - 71 pct. af os har ingen "efter døden-plan"

I en undersøgelse, som **Epinion** lavede for **Landsforeningen Liv & Død** i 2015, svarede knap halvdelen af danskerne, at de ikke ønsker, at deres profiler og onlinekonti lever videre efter deres død. Men 71 procent af danskerne har ikke nogen konkret strategi for at sikre deres digitale arv.

Men det er vigtigt af hensyn til ens nærmeste, mener Kirsten Søndergaard, sekretariatschef i Landsforeningen Liv & Død.

"Ligesom man orienterer sine pårørende om sit ønske til begravelse, bisættelse og gravsted, er det vigtigt at tage stilling til: Er der oplysninger om mig, der skal slettes? Er der noget, ingen må se? Skal mine profiler lukkes ned?" siger hun.

1.2 Når kodeordet dør med partneren

"Der kan være gemt mange minder bag passwords, som kunne være rart for de pårørende at have. Hvis man lever i et forhold, hvor ens partner har vigtige oplysninger på en bærbar computer med kode på, så kan man være meget afhængig af at kende passwordet, hvis ens partner dør," siger hun.

Man kan også komme til at krænke andre med sin tilstedeværelse, hvis man lever videre på sociale medier, efter at man dør, mener Pernille Tranberg, som rådgiver om privatliv, og er medforfatter til bogen "Fake It", der blandt andet handler om digital arv.

Pernille Tranberg fortæller om den digitale arv, vi efterlader os (en video, der varer 15:33 minutter):

www.youtube.com/watch?v=cRrgD-4-D8s

"Hvis man har en perifer ven på Facebook, som er død, men som bliver ved med at dukke op, fordi personen har fødselsdag, kan det virke meget ubehageligt," siger hun og understreger, at det også er en fordel at have en strategi for sin digitale arv, fordi man på den måde får magt over sit eget eftermæle.

REGISTRERINGSATTEST CERTIFICAT D'IMMATRICULATION	
(D) Mærke CITROEN XSARA PICASSO 2,0 I 16V AUT. VAN	Registreringsdato 12 Mærkekode 1004
(E) Stelnummer	Nummerpladefarve

Kan dine efterladte let finde din bils registreringsattest?

3 Sådan kan du gribe det an

En dansker har i gennemsnit 25 onlineprofiler, og dertil kommer alt, hvad man i årenes løb har delt på internettet af billeder, blogindlæg og statusopdateringer.

3.1 Hvad skal deles?

"Det første, man skal tage stilling til, er, hvad der kan have værdi for ens nærmeste, når man dør," siger Astrid Waagstein, der er rådgiver i digital arv og har skrevet speciale om emnet på IT-Universitetet i København. Det kan være data, der har praktisk, økonomisk eller følelsesmæssig værdi:

- **Praktisk værdi** kan være at fortælle dine pårørende, hvor skødet til huset, andelsbeviset, registreringsattesten til bilen og koden til husets alarmsystem ligger.
- **Den økonomiske værdi** kan være en blog, som den afdøde tjener penge på, eller et domænenavn, som er mange penge værd. Det kan også være udfærdigede rapporter, artikler og manuskripter.
- **Den emotionelle værdi** handler om minder. Fotos, videoer, breve, mails, dokumenter og sms-korrespondancer. Gør de efterladte en tjeneste ved at lægge et dokument med henvisninger til mapper og dokumenter, hvor alt der kan være af interesse for dem, kan beskrives. Kald f.eks. dokumentet "--Læs mig først.doc" eller "--Til mine efterladte.doc" – og læg det f.eks. på pc'ens skrivebord, så det er let at finde.
- **Værdier i kryptovaluta.** Havde den efterladte en beholdning af kryptovaluta såsom **Bitcoin**, **Ether** m.m.?

Hvordan finder dine efterladte ud af, at du har en formue i kryptovaluta?

Det svarer til de fund af romerske sølvmønter, der fra tid til anden bliver gjort af amatørarkæologer med metalsøgere på landmandens mark – eller som landmanden selv finder under pløjningen. Der kan blive fundet i tusindvis af mere end 1.000 år gamle romerske sølvmønter i den danske muld.

Fordi den oprindelige ejer ikke stolede på nogen, gravede han en krukke med mønterne ned et hemmeligt sted på en af sine marker – og nåede aldrig at fortælle nogen om gemmestedet før døden. Det skete i en tid, hvor der ikke fandtes banker. Ejeren stolede ikke på nogen, så pengene blev gravet ned i stedet for.

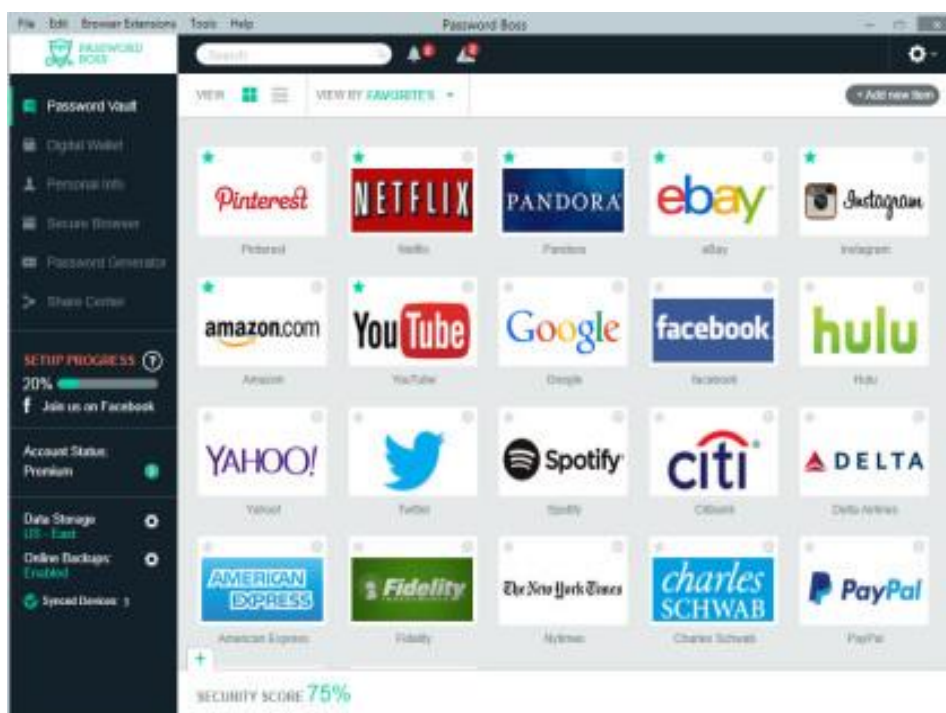
Så hvordan vil det gå med formuen i digitale kryptovalutaer, som den afdøde ikke har fortalt nogen noget om?

Den er "gravet ned" (eller ligger utilgængelig) i *hovedbogen* på kryptovalutaserverne derude, hvor der ikke kan manipuleres med noget som helst uden, at nogen opdager det og afviser manipulationen. Formuen forbliver dermed utilgængelig for al fremtid. En hovedidé med kryptovaluta er at skabe den størst mulige **tillid** til, at ingen anden end ejeren af beløbet kan få adgang til det – og der bruges enorme energiressourcer på at sikre dette.

En kryptovalutategnebog er anonym og indestående måske i et kryptovalutaveksselfirma (et firma på nettet, hvor kryptovaluta kan købes og sælges). Hvis tegnebogen ligger hos et sådant firma, hvilket er det så? Der findes mange sådanne vekslebureauer i såvel Danmark som udlandet. Eller måske findes denne digitale tegnebog (wallet) kun på den afdødes PC. Med en wallets ID, som er en lang streng af tegn, kan den entydigt identificeres.

Men har den afdøde overhovedet fortalt, at han/hun ejer kryptovaluta? Og har de efterladte overhovedet forstand på, hvordan man finder og bruger en kryptovalutawallet? Hvordan får man beløbet omsat til almindelige penge? Der kan stå betragtelige beløb i kryptovaluta på en eller flere sådanne wallets. Uvidende efterladte vælger måske den lette løsning blot at slette alt indhold på pc'en og så give den til en person i familien, der kan bruge en pc. Men så kan en ukendt formue være gået tabt for altid, fordi den bliver utilgængelig.

"Når folk afgår ved døden, får den slags digitalt indhold en større betydning for de efterladte, og derfor gør man dem en tjeneste ved at tage stilling til, hvem der skal have adgang til hvad," siger Astrid Waagstein.

En password manager – her *Password Boss*.

3.2 Anvend en password manager

Hvis man vil hjælpe sine pårørende, handler det om at give overblik og sortere i de store datamængder. Her er det fornuftigt at bruge en *"password manager"*, der holder styr på konti og kodeord.

På den måde skal man kun bruge én kode, nemlig koden til sin passwordmanager, for at kunne logge ind på sine mange forskellige konti. Astrid Waagstein har valgt at dele sin lange kode i en krypteret version med sin kæreste, som på den måde har overblik over, hvilke konti og kodeord Astrid Waagstein har, hvis hun skulle dø.

”Det bedste er helt at undlade at dele sine kodeord, fordi deling kompromitterer sikkerheden. Men desværre understøtter mange af de platforme, vi bevæger os på, endnu ikke det faktum, at vi dør en dag, og vi kan som forbrugere være nødt til at dele vores passwords i nogle tilfælde,” siger Pernille Tranberg.

Pernille Tranberg anbefaler også at oprette en passwordmanager. Hun bruger selv *”1Password”*, og hvis man ikke vil give sit kodeord til sine nærmeste med det samme, foreslår hun, at man skriver sit kodeord ind i sit testamente. Men vælger man den løsning, skal man være opmærksom på, at alle, der er noteret som arvinger i testamentet, vil kunne få dine kodeord udleveret. Det kræver også, at man opdaterer sit testamente, hver gang man skifter kodeord.

”Sådan virker en password manager” (engelsk video, 2 minutter): www.youtube.com/watch?v=mcly2-b1W20

3.3 Læg dokumenter i e-Boks

”En anden løsning er at udvælge og lægge vigtige billeder og dokumenter i en mappe. For eksempel i e-Boks, som man kan indstille til at blive delt, når man dør. På den måde sikrer man sig også, at følsomme data forbliver private og gemte bag kodeord,” siger Astrid Waagstein.

”Men det kræver, at man virkelig sætter sig ned og tager stilling til, hvem der skal have hvad,” siger hun.

Ud over at sørge for at pårørende har adgang, opfordrer Astrid Waagstein til, at man laver et dokument, som fortæller ens pårørende, hvad man ønsker, der skal ske med ens data og profiler, når man dør. Skal din Instagram-profil fortsat eksistere, og hvad skal der ske med de virtuelle penge, der står på Paypal-kontoen?

”I mange tilfælde vil det være bedst at få lukket sine konti, når man dør, på grund af øget risiko for identitetstyveri,” siger Astrid Waagstein.

4 Du kan slettes fra Facebook

Det kan virke som et ringe valg at skulle vælge, om man vil dele sine koder eller efterlade sine pårørende med et uoverskueligt oprydningsarbejde, hvis man ikke gør noget.

Heldigvis har nogle tjenester som e-Boks, Facebook og Google taget stilling til, hvad der skal ske med brugere, der dør.

På **e-Boks** kan man oprette en digital mappe med dokumenter og vælge, hvem der skal have adgang til mappen, når man dør. Efter ens død kan de pårørende logge ind med deres eget NemID og få adgang til mappens indhold. På den måde er man ikke afhængig af at kende andres passwords.

Når du dør, skal dine pårørende herefter henvende sig til Facebook med en dødsattest for at dokumentere, at du er død, og så bliver profilen slettet.

*”Hvis du ikke ønsker at eksistere på **Facebook** efter din død, kan du via dine indstillinger registrere, at din profil skal slettes, når du dør,”* oplyser Peter Münster, kommunikationschef i Facebook.

”Når du dør, skal dine pårørende herefter henvende sig til Facebook med en dødsattest for at dokumentere, at du er død, og så bliver profilen slettet,” siger han.

Det betyder, at din profil, de billeder, du har delt, og de opslag, du har lagt op på din og andres væg, forsvinder. Dog bliver private chatbeskeder liggende, så de, som du i sin tid har skrevet til, stadig kan se beskederne.

Hvis du ikke gør noget, vil din profil blive omdannet til en mindeside, når Facebook bliver gjort bekendt med, at du er død, men dine pårørende kan anmode om at få profilen slettet.

Hvis du gerne vil have, at din Facebook-profil lever videre som en mindeside, kan du via dine indstillinger udpege en af dine venner til at være såkaldt eftermælekontakt. Det betyder, at personen bliver gjort til administrator for din mindeside, når du dør. Personen får ikke adgang til dine personlige chatbeskeder, og du har selv mulighed for at styre, hvor meget eller hvor lidt eftermælekontakten skal kunne gøre.

"Eftermælekontakten kan for eksempel bruge profilen til at skrive en besked til den afdødes venner om, at på lørdag drikker vi en kop kaffe i Kongens Have og mindes den afdøde. Kom og vær med", siger Peter Münster.

Du kan også give eftermælekontakten lov til at downloade de billeder, du har lagt op på din profil i tidens løb, eller acceptere venneanmodninger. Det er muligt at downloade alt indhold på Facebook på én gang.

Facebook anbefaler ikke, at man deler sine passwords.

4.1 Facebook - eftermælekontakt

Du mister et familiemedlem, som er en aktiv Facebook-bruger – den profil får lov til at stå uberørt, hvis der ikke på forhånd er udarbejdet et Facebook-testamente i form af en eftermælekontakt.

Når en Facebook-bruger går bort, kan man enten slette personens profil (hvis du har brugeroplysningerne) eller konvertere den til en **mindeside**. Og i det øjeblik siden er en mindeside, bliver kontoen lukket, og du kan ikke længere ændre billeder, tekster eller andet på siden.

Med mindre, den afdøde på forhånd har valgt en eftermælekontakt.

Sådan vælger du eftermælekontakt på Facebook:

- Klik på pilen i øverste højre hjørne og vælg **Indstillinger** i menuen.
- Vælg nu menupunkt **Sikkerhed** og klik på **Rediger** ud for punktet **Eftermælekontakt**.
- Vælg nu, hvilke af dine venner som skal kunne få adgang til din profil eller klik på punktet eller **Anmod om sletning af konto**, hvis du hellere vil slette profilen i tilfælde af dødsfald.

I stedet for en mindeside på Facebook kan man også oprette et digitalt gravsted, som flere kirkegårde i Danmark tilbyder.

"Hvis man har en hjemmeside, kan man også bruge den som digitalt gravsted. På siden kan man oplyse, at man er død, men hvis andre vil se de tekster, man har skrevet, findes de her. Det giver folk mulighed for at bestemme, hvad andre skal se om dem, når de er døde," siger Pernille Tranberg.

4.2 Den Digitale Gravsten

En moderne gravsten – med en digital gravsten fra Nikoras kan efterladte fortælle livshistorier til familie og andre med interesse for afdøde. Få knyttet en digital fortælling om afdøde til en gravsten. Hold en smartphone eller en tablet hen over gravstenen – og få en fortælling i ord, billeder og video. Gør et besøg på kirkegården til en ny oplevelse. Ved hjælp af en fortælling om afdøde i form af fotos, videoer, lydclip eller andet kommer minderne til at stå endnu tydeligere. Den Digitale Gravsten virker også ved hjælp af såkaldte QR-koder. På den måde kan de velkendte QR-scannere på mobiltelefonen bruges.

www.dendigitalegravsten.dk

4.3 Facebook - Digitale Gravsteder

Digitale Gravsteder er for alle som har mistet én, der stod dem nær. Her kan man lægge et billede op og udtrykke følelser og/eller tanker om eller til den afdøde. Man kan "passe" graven, "tale" med afdøde eller skrive et mindeord.

www.facebook.com/digigrav.dk

5 Du kan få slettet din Google-konto

Du afsætter også digitale aftryk med din Google-konto.

Det kan f.eks. være mails, dokumenter, filer og billeder. Du har en Google-konto, hvis du har en Gmail-konto; en YouTube-konto, hvor du har uploadet videoer; benytter Google Drev; Google Photos eller er skribent på en blog på www.blogger.com og www.blogspot.com. Har du en smartphone eller tablet med styresystemet Android, har du en Google-konto.

5.2 Slet eller giv andre adgang efter din død

Ved at forberede dig i god tid kan du vælge, at andre skal have adgang til din konto, når du ikke er her mere. Det kan være en fordel, hvis du f.eks. har billeder og vigtige dokumenter i **Google Photos** eller i dit **Google Drev**, som dine pårørende skal have adgang til.

Du kan også vælge, at Google blot skal slette din konto, når du har været inaktiv i en nærmere defineret periode f.eks. seks måneder.

Under alle omstændigheder er det en god idé at sikre din Google-konto, inden det er for sent. Både for din egen og for dine pårørendes skyld.

Se her, hvordan du kan sikre din Google-konto.

5.1 Lav en plan for din Google-konto

Gå til dine kontoindstillinger via dette link:

<https://myaccount.google.com/>

(Hvis du ikke er logget ind på din Google-konto, vil du blive bedt om at gøre det.)

- Klik så på **Data og tilpasning** i venstre side.
- Rul ned og klik på **Lav en plan for din konto**.
- Klik nu på **Begynd** og følg nu de forskellige trin.
- Angiv, hvor længe du skal være inaktiv på din Google-konto, før den sættes som inaktiv, f.eks. 6 måneder.
- Tjek, at dit telefonnummer og e-mail er indtastet, så Google kan få fat på dig, før de evt. sætter din konto som inaktiv.
- Klik nu på **Næste** og indtast så e-mail og navn på den eller de personer, der skal have adgang til din konto, når den eventuelt sættes som inaktiv.
- Klik nu på **Næste** og vælg, om din konto skal slettes eller blot være passiv, når den sættes til inaktiv.
- Tjek planen igennem, og klik på **Bekræft plan**, hvis alt ser rigtigt ud.

6 Hvem skal inviteres med til begravelsen? – Gør det lettere for bobestyreren

Har du skullet tage dig af et bo efter en afdød, kender du sikkert til spørgsmålet om at henvende sig til den afdødes familiemedlemmer, venner og forretningsforbindelser for at fortælle dem om bortgangen og invitere dem med til begravelsen/bisættelsen. Hvor kan man finde dem?

Naturligvis på den afdødes telefon! Her står navne og telefonnumre i kontaktbogen. Men hvordan får du åbnet telefonen? Den er typisk beskyttet med en PIN-kode, ansigtsgodkendelse eller adgangskode – og der skal måske også indtastes en SIM-låsekode for at kunne ringe, men det har mindre betydning.

Du kan gøre det let for dine efterladte ved at fortælle dem, hvor de kan finde et dokument eller kodebog med dine adgangskoder – så de kan låse din pc, telefon og tablet op. Ellers gør du det virkelig svært for dem at finde dine pårørende og venner. De kender måske nok nogle af dem, men ikke alle. De efterladte har typisk højst en uge til at finde dem, der skal inviteres med. Skal din familie, venner og bekendte ikke have mulighed for at vise dig den sidste ære, sige farvel i kirken og sammen mindes dig?

Du kan meddele en pårørende, hvor oplysningerne kan findes. De kan stå i et brev i en konvolut, du har lagt i en bestemt skuffe – eller under gulvtæppet. Her skal stå nok oplysninger til, at den pårørende kan finde resten af oplysningerne.

Mange mennesker har deres bruger-ID'er og adgangskoder gemt på løse ark, som ligger forskellige ikke særligt indlysende steder. Gør dine efterladte en tjeneste ved at samle dem alle i en lille kinabog med blanke sider; eller skriv dem ind i et dokument på pc'en, udskriv det og gem det i en kuvert i skuffen. Skriver du dem ind i en kinabog, skriv da også dato ud for hver opdatering af adgangskoder, så det er muligt at finde de senest gyldige koder.

I dette dokument bør du også gemme din adgangskode/PIN-kode til din pc (Microsoft-konto), smartphone og tablet (Google-konto eller Apple-ID).

Bemærk: Det er blevet moderne med biometriske log-ind-metoder – men de er helt uanvendelige for de efterladte, og du kan risikere helt at blokere for adgang til pc og telefon. Microsoft kan i Windows nu om dage blokere for anvendelse af en gammeldags adgangskode! Sørg for at oplyse om din PIN-kode.

Der vil ofte være nogen, der skal arve din smartphone, pc eller tablet. Hvis de ikke kan få fat i adgangskoder, kunne de lige så godt være som mursten! De vil ikke kunne bruges til noget som helst. Smartphones og tablet er nu om dage så stærkt beskyttede, at ingen andre end ejeren vil kunne nulstille dem til fabriksindstillingerne, så en anden person kan overtage dem. Du skal dog være opmærksom, hvis de efterladte kan få adgang til dit købsbevis til enheden, kan de ved henvendelse til Apple eller Google og indsendelse af kopier af købsbeviset og dødsattesten alligevel få låst den op.

Hvis du ønsker alt indhold på din pc slettet, kan du også meddele dette i brevet. Har du minder i form af billeder og videoklip af dig og din ægtefælle, jeres børn og børnebørn, som du gerne vil overdrage til dine efterladte, bør du også fortælle om det i brevet. Du er måske en person, der har skrevet bøger og rapporter, som er udgivet. Dine manuskripter og færdige digitale filer til dem skal måske også overlades til de efterladte. Har du haft virksomhed(er), kan en bobestyrer via skifteretten få adgang til offentlige registerdata om dem.

Når en person afgår ved døden, skrives en dødsattest, og kort efter bliver alle bankkonti lukket. Ingen regninger i boet kan betales med den afdødes penge. Personens NemID/MitID lukkes også. Det er dermed heller ikke muligt at tilgå personens oplysninger på Borger.dk, Skat.dk eller netbank, før der foreligger en skifteretsattest.

Har du og din ægtefælle hver jeres bankkonti, kan den efterladte ægtefælle komme i knibe med at betale de løbende regninger. Den efterladte vil dog normalt ikke have noget problem med at optage et kortfristet lån til dækning af de løbende udgifter, da der vil være dækning på den afdødes bankkonti. Men du kan også selv sikre din ægtefælle ved at etablere en bankkonto med nok penge til at klare sig i tre måneder, indtil skifteretsattesten foreligger.

7 Oprydning

Når du har dine indstillinger i orden, er det en god idé at rydde op i løbende.

Kirsten Søndergaard fra **Landsforeningen Liv & Død** anbefaler, at man løbende deler de billeder, man tager, med sin familie og venner. For eksempel ved hjælp af en cloud-service.

Den norske organisation **Norsis** har lavet en *”slet mig guide”*, hvor man på sletmeg.no kan få hjælp til at blive glemmt. Du kan også benytte den engelsksprogede side justdeleteme.com.

Pernille Tranberg mener også, at man bør overveje at rydde op i de billeder, som man har lagt på sociale medier, før man dør.

”Der er rigtig mange børn, der er trætte af, at deres forældre lægger så mange billeder ud af dem på Facebook og andre sociale medier. Det kan være, at børnene gerne vil have dem slettet,” siger hun.

8 En historie: Trine måtte hacke sin afdøde søsters digitale profiler

Kilde: www.begravelsedanmark.dk/digital-arv/

”At se hende på Facebook, som om intet var sket, stak mig virkelig i hjertet”

Har du taget stilling til, hvad der skal ske med din Facebook-profil, billederne på computeren eller i skyen? Adgangskoden til bankkontoen eller andre digitale fodspor, som du efterlader dig, når du dør? Hvis ikke, så læs med her, hvor 43-årige Trine Juul Axelsen fra Hobro åbner op om, hvor hårdt og opslidende det var, da hun måtte hacke sin afdøde søsters digitale profiler.

I 2014 mistede Trine Juul Axelsen sin søster til kræft. Hun havde været syg gennem en årrække, men med ét ændrede alting sig – kræften havde spredt sig, lægerne havde opgivet håbet om behandling, og Trine måtte se i øjnene, at hun kun havde få dage tilbage med sin søster.

”De sidste dage brugte min familie og jeg bare på at være der for min søster. Vi talte ikke om nogen praktiske ting omkring hendes død, men prøvede at få det bedste ud af situationen ved at fortælle historier, dele gode minder og bare være der for hende.”

I dag ville Trine Juul Axelsen ønske, at hun på et tidspunkt i samtalen havde spurgt søsteren, hvad der skulle ske med hendes digitale profiler – velvidende at det ikke havde været et nemt spørgsmål at stille. Der gik nemlig kun to dage, fra at Trine Juul Axelsen havde taget afsked med sin søster, til hun første gang blev konfronteret med det faktum, at søsterens digitale liv fortsatte, som om hun stadig var i live.

*”Min gode ven skrev til mig, at han kunne se, at det så ud til, at min søster stadig var aktiv på løbeappen **Endomondo**. Det var først i det øjeblik, det gik op for mig, at der måtte være et hav af andre profiler, som også bare kørte videre, som om intet var hændt.”*

Den første profil, Trine Juul Axelsens selv opdagede, var aktiv, var søsterens Facebook-profil.

”Jeg søgte på min søsters navn på Facebook, og så dukkede hun op, som om hun stadig var i live. Det stak mig i hjertet, jeg blev simpelthen så ked af det, for hun var her jo ikke mere.”

8.1 Problemet var større end som så

Ganske hurtigt herefter gik det op for Trine Juul Axelsen, at det ikke kun var søsterens Endomondo-app og Facebook-profil, der fortsatte ufortrødent, men at der også var en mailkonto, abonneringer på blade og meget mere, som de var nødt til at forholde sig til.

”Vi følte os magtesløse. Vi vidste alle i familien, at det ikke var min søsters ønske at figurere nogle steder på nettet, efter hun var død, men vi var ikke klar over, hvor svært og hårdt det skulle være for os at få lukket de forskellige konti ned,” siger Trine Juul Axelsen og fortsætter:

”Endomondo-appen var rimelig nem at få lukket, og det samme gjaldt abonneringerne på bladene. Men Facebook-profilen og mail-kontoen derimod – de var langt værre. Vi måtte google os frem for blandt andet af få lukket Facebook-profilen. Vi fandt derigennem ud af, at vi skulle sende Facebook en besked om, at min søster var død, og så gik der faktisk yderligere 14 dage, inden de fik lukket profilen, hvilket var alt for lang tid, for det gjorde ondt hele tiden at blive konfronteret med hende, som om hun var i live. Og mailen – den kunne vi slet ikke få lukket ned, hvis ikke vi havde en kode, så vi måtte gætte os frem til min søsters adgangskode.”

Efter talrige forsøg lykkedes det Trine Juul Axelsen og familien at gætte sig frem til koden på søsterens e-mail. Kontoen undlod de i første omgang at slette, da de ville sikre sig, at der ikke kom vigtige mails ind, som de skulle tage stilling til.

Som udgangspunkt er det ulovligt at hacke sig ind på andre personers digitale konti, også selvom de er døde. Men da Trine Juul Axelsen desperat forsøgte at få lukket sin søsters konti, var lovgivningen slet ikke en del af hendes overvejelser.

”Jeg var slet ikke klar over, at man ikke må den slags, det er først nu, hvor du stiller spørgsmålet, at tanken strejfer mig. Men selvom det var ulovligt, så havde jeg hacket kontoen alligevel, da min søsters ønske var vigtigere for mig end lovgivningen på det tidspunkt,” fortæller Trine Juul Axelsen.

8.2 Tallene taler deres tydelige sprog

Trine Juul Axelsen og hendes familie er langt fra de eneste, der har oplevet at kæmpe med afdøde familiedemedlemmers digitale profiler, og noget tyder på, at endnu flere fremover vil ende i samme situation. Det er nemlig kun ganske få af os, der har lagt en strategi for, hvad der skal ske med vores digitale efterliv.

En undersøgelse foretaget af Epinion på vegne af Landsforeningen Liv og Død fra 2016 viser, at 48 procent af danskerne ikke ønsker at leve videre i den virtuelle verden efter deres død. Dog svarer 71 procent, at de ikke har lagt en strategi for, hvad der skal ske med deres digitale arv.

Jo flere der undlader at lægge en strategi for deres digitale arv, jo flere pårørende vil ende i samme situation som Trine Juul Axelsens og hendes familie.

8.3 Budskabet fra Trine er klart: Tag stilling!

Efter oplevelsen har Trine Juul Axelsen et klart budskab: Hun vil råde alle til at udfylde Begravelse Danmarks dokument 'Min Sidste Vilje', hvor man blandt andet kan skrive sine ønsker for ens egen begravelse og besvare spørgsmålet om, hvorvidt pårørende skal have adgang til ens digitale profiler, og ligeledes hvad koderne til de forskellige profiler er.

"Jeg har udfyldt 'Min Sidste Vilje'. Når døden indtræffer pludseligt, er der tusindvis af uopklarede spørgsmål, som det vil hjælpe den nærmeste familie, at man selv har taget stilling til inden ens død. Også bare så den sidste tid, man har sammen, kan handle om nogle gode ting og glade minder frem for spørgsmål om det digitale efterliv, begravelsen og salmer i kirken. Det var selvfølgelig hårdt at udfylde, men efter selv at have været igennem denne oplevelse med min søster, så ved jeg, at jeg hjælper min egen familie ved at gøre det. Og det har jeg det godt med," afslutter Trine Juul Axelsen.

Trine Juul Axelsen har lært af sine fejl. Hun har selv valgt at lave et digitalt testamente, så hendes egen familie ikke ender i samme situation, når hun dør.

www.begravedanmark.dk/min-sidste-vilje/

8.4 Minderne går tabt

Det er ikke kun en god idé at udfylde "Min sidste vilje", hvis du vil skåne din familie for at kæmpe med adgangskoder og en Facebook-profil, der spøger. I det digitale testamente kan du også sikre, at jeres billeder fra sommerhusturen til Bornholm eller ferieminderne fra Gran Canaria ikke går tabt. Ligeledes kan du i det digitale testamente skrive, om du ønsker at blive kremeret eller begravet, hvilke salmer du ønsker, der skal synges under din begravelse og meget andet. Beslutningerne kan alle sammen være med til at hjælpe dine nærmeste i den svære tid efter, du er gået bort.

På linket herunder kan du blive guidet til, hvordan du sletter de enkelte profiler, hvis en af dine nærmeste dør.

<http://livogdoed.dk/temaer/facebook-linked-in-dropbox-hvad-goer-du-med-konti-paa-nettet/>

Det gælder:

- Facebook
- Google
- LinkedIn
- Dropbox
- Instagram
- Twitter
- Snapchat
- iCloud

9 Må man tage Facebook med sig ind i Himlen?

– og har du sikret dig, at dit sidste log af bliver værdigt? Det satte Landsforeningen **Liv & Død** fokus på med kampagnefilmen "Din Digitale Bedemand". Klik på det blå link til venstre for at se den korte godmodigt humoristiske video.

Du finder også her en række temasider:

- Tag stilling – og få ro i sindet
- Hvordan giver du din livshistorie videre?
- Digital arv konference den 8. april 2016
- Digital arv – undersøgelse
- Du har mistet en pårørende – hvad gør du?
- Familiebillederne er væk – hvad stiller du op?
- Du vil dele dine data – hvor og hvordan?
- Hvordan får du adgang til dokumenter i f.eks. e-Boks?

Se mere på www.LivOgDoed.dk

- Hjælp, hvad gør jeg med min egen og familiens data?
- Adgang til dine online konti – hvad kan gøres?
- Hvordan kommer familien ind på din computer?
- Kan familien få adgang til dine dokumenter i e-Boks?
- Din digitale bedemand

Samlet fra flere kilder og med tilføjelser af egen tekst skrevet af Lars Laursen.

Frivillig i [PC-mødestedet](#) i Seniorklubberne i Høje Gladsaxe. Web: www.SeniorklubberneHG.dk/430555735